

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

HISTORIA

KL. II GIMNAZJUM

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, jeżeli:

- nie opanował wiedzy i umiejętności przewidzianych na ocenę dopuszczającą,
- nie wykonuje zadań i poleceń nauczyciela,
- nie uczestniczy aktywnie w lekcji,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie przezwycięża trudności,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i nauczyciela, odrzuca pomoc nauczyciela i kolegów z klasy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który potrafi przy pomocy nauczyciela wyjaśnić pojęcia i zagadnienia z następujących działów:

Odrodzenie

- wymienia najważniejszych twórców renesansu: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Rafaela
- zna i wyjaśnia pojęcia: humanizm, renesans, odrodzenie, mecenat, druk
- wymienia przedstawicieli polskiego renesansu: Mikołaja Kopernika, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Grzegorza z Sanoka
- wskazuje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych
- wymienia towary sprowadzane przez Europejczyków z Indii i Dalekiego Wschodu, a także z Ameryki
- wymienia udoskonalenia techniczne w Europie w XVI wieku
- wymienia czynniki rozwoju gospodarczego w Europie w XVI wieku
- zna i posługuje się pojęciami: folwark, pańszczyzna
- wyjaśnia genezę reformacji w Europie
- potrafi scharakteryzować reformację w Polsce
- zna i wyjaśnia pojęcia: odpust, celibat, reformacja, tolerancja religijna, sekularyzacja, pokój religijny,
- wymienia najważniejszych reformatorów: Marcina Lutra, Jana Kalwina
- zna datę: 1517 r.,
- wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie
- zna i wyjaśnia pojęcia: przywilej, prawo sukcesyjne, pospolite ruszenie, sejm, izba poselska, senat, sejm walny, „nihil novi”,
- zna i posługuje się datami: 1525 r., 1569 r., 1562–1570, 1572 r., 1526 r.,
- wyjaśnia pojęcia i posługuje się nimi: sejm elekcyjny, konfederacja warszawska,
- przedstawia postacie: Jana Zamojskiego, Henryka Walezego, Stefana Batorego, Anny Jagiellonki
- zna i wyjaśnia daty: 1572 r., 1573 r., 1582 r.

Barok

- zna i potrafi wskazać charakterystyczne cechy sztuki baroku
- wymienia zabytki sztuki barokowej w Polsce
- opisuje strój polskiego szlachcica: żupan, kontusz, pas
- zna i wyjaśnia pojęcia: absolutyzm, rewolucja burżuazyjna, parlament
- zna i objaśnia pojęcia: dymitriada, samozwaniec, lisowczycy, husaria, regent, detronizacja
- przedstawia postacie: Zygmunta III Wazy, Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego, Jana Zamojskiego, Gustawa II Adolfa
- zna i posługuje się datami: 1605 r., 1610 r., 1620 r., 1655 r., 1657 r., 1660 r., 1683r., 1672 r.
- zna i posługuje się pojęciami: Kozacy, unia, powstanie, ugoda, Sicz
- wymienia przyczyny wojen ze Szwecją w połowie XVII wieku,
- przedstawia postacie: Jana Karola Chodkiewicza, Stefana Czarnieckiego, Jana Kazimierza Wazy
- zna zjawiska świadczące o kryzysie Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII w.
- wyjaśnia pojęcia: magnateria, absolutyzm, *liberum veto*, patron,
- zna przyczyn i przebieg wojen z Turcją w 2. połowie XVII wieku.

Oświecenie

- wymienia przedstawicieli oświecenia: Monteskiusz, Wolter,
- zna i stosuje pojęcia: oświecenie, empiryzm, klasycyzm, ateizm,
- wymienia wynalazki, dzięki którym nastąpił postęp techniczny: latające czółenko, mechaniczna przędzarka, maszyna parowa,
- przedstawia reformy Piotra I Wielkiego ,
- zna i posługuje się pojęciami: elektor, król sierżant, rozbójnik Europy,
- zna i wyjaśnia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych
- posługuje się pojęciami: kolonia, „herbata bostońska”,
- zna i posługuje się datami: 1781 r., 1787 r. 1789 r. 1772 r., 1773 r.,
- zna i stosuje pojęcia: bezkrólewie, abdykacja,
- przedstawia postaci: Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III
- wyjaśnia pojęcie „unia personalna”,
- przedstawia postaci: Stanisława Konarskiego, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Ignacego Krasickiego, Hugo Kołłątaja, Ignacego Potockiego,
- zna i wyjaśnia pojęcia: mecenat, Szkoła Rycerska, obiady czwartkowe, Komisja Edukacji Narodowej, *Collegium Nobilium*’
- wskazuje przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej,
- przedstawia postaci: Hugo Kołłątaja, Ksawerego Branickiego, Ignacego Potockiego, Józefa Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszko, Stanisława Małachowskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego,
- wyjaśnia główne zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja,
- sytuuje w czasie II rozbiór Rzeczypospolitej,
- wyjaśnia pojęcia: Sejm Wielki, czarna procesja,
- sytuuje w czasie i przestrzeni powstanie kościuszkowskie, wymienia jego następstwa,
- wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 24 marca 1794 r., 4 kwietnia 1794 r. i 24 października 1795 r., 1797 r., 1804 r., 1807 r.,
- zna i posługuje się pojęciami: uniwersał, insurekcja, naczelnik,
- sytuuje w czasie III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne,
- wymienia autora i okoliczności powstania *Mazurka Dąbrowskiego*
- zna i opisuje okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który zna podstawowe pojęcia, zagadnienia i umiejętności z następujących działów:

Odrodzenie

- wymienia przedstawicieli humanizmu europejskiego: Erazma z Rotterdamu, Mikołaja Machiavellego, Galileusza, Mikołaja Kopernika
- zna i wyjaśnia pojęcia: akademia, makiawelizm, utopia,
- wyjaśnia znaczenie miast włoskich jako ośrodków polityki, kultury i sztuki w XV-wiecznej Europie,
- wymienia cechy stylu renesansowego w architekturze, malarstwie i rzeźbie,
- zna i stosuje pojęcia występujące w sztuce renesansu: arkady, attyka, loggia, kopuła, sarkofag, pieta,
- charakteryzuje sztukę renesansu w Polsce
- rozpoznaje zabytki sztuki renesansowej w Polsce
- zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1488 r., 1492 r., 1498 r., 1519–1521 r., 1494 r.,
- potrafi wymienić wynalazki, które ułatwiły organizację wypraw morskich,
- wskazuje na mapie największe miasta w XVI wieku
- posługuje się pojęciami: dualizm gospodarczy, nakład, manufaktura, kampania handlowa, banki, giełdy, weksle, trójpółowka.
- wymienia i wskazuje na mapie miasta, które wzbogaciły się na handlu zbożem

- opisuje, w jaki sposób odbywał się handel zbożem
- zna i wyjaśnia znaczenie daty 1496 rok
- zna i wyjaśnia pojęcia: protestanci, luteranizm, kalwinizm, noc św. Bartłomieja,
- zna i wymienia przyczyny zwołania soboru trydenckiego i jego postanowienia
- zna daty: 1524 r., 1555 r.,
- zna i wyjaśnia pojęcia: wojsko kwarciane, marszałek sejmu, ruch egzekucyjny, demokracja szlachecka
- potrafi wskazać najważniejsze instytucje ustrojowe i ich kompetencje
- zna i posługuje się datami: 1422 r., 1374 r., 1423 r., 1430–1433, 1454 r.,
- przedstawia postaci: Zygmunta I Starego, Albrechta Hohenzollerna, Zygmunta Augusta, Gotarda Kettlera
- zna pojęcia: inkorporacja, unia realna, flota kaperska
- opisuje zasady wolnej elekcji
- wyjaśnia pojęcia i posługuje się nimi: interrex, artykuły henrykowskie, *pacta conventa*, sejm konwokacyjny.

Barok

- wymienia nazwiska najwybitniejszych przedstawicieli sztuki baroku: Giacomo Barozzi da Vignola, Gian Lorenzo Bernini, Jan Vermeer, Anton Van Dyck, Michelangelo Merisi da Caravaggio, Diego Velazqueza, Petera Paula Rubensa, Rembrandta,
- zna i wyjaśnia pojęcia: barok, racjonalizm, empiryzm ,
- przedstawia postaci epoki baroku: Kartezjusza, Izaaka Newtona, Johna Locka,
- charakteryzuje cechy sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie na przykładzie pałacu w Wilanowie,
- wyjaśnia pojęcie „Sarmata”,
- zna i wyjaśnia pojęcia: monarchia konstytucyjna, monarchia absolutna, purytanizm, Gabinet Ministrów, sejm Rzeszy
- przedstawia postać Ludwika XIV,
- zna i posługuje się datami: 1618 r., 1621 r., 1600 r., 1629 r., 1634 r.,
- wskazuje na mapie ziemie: smoleńską, czernihowską, siewierską, miejsca bitew, rozejmów i pokojów,
- potrafi przedstawić przyczyny konfliktu z Kozakami w XVII w.,
- potrafi opisać wybuch i przebieg powstania Chmielnickiego,
- przedstawia postacie: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV,
- zna i posługuje się datami: 1596 r., 1637 r., 1648 r., 1651 r., 1654 r., 1658 r., 1667 r., 1668 r.,
- zna i posługuje się pojęciami: polska polityka bałtycka, potop szwedzki, pokój w Oliwie, traktaty welawsko-bydgoskie,
- przedstawia postacie: Janusza Radziwiłła, Jerzego Lubomirskiego,
- wyjaśnia pojęcia: rokosz, oligarchia magnacka, klientela, latyfundia magnackie,
- przedstawia postacie: Janusza Radziwiłła, Władysława Sicińskiego, Jerzego Lubomirskiego,
- potrafi opisać politykę zagraniczną prowadzoną przez Jana II Sobieskiego,
- przedstawia postacie: Michała Korybuta Wiśniowieckiego, Jana III Sobieskiego, Kara Mustafy,
- zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1667 r., 1672 r., 1673 r., 1669 r.,
- wymienia postanowienia pokoju w Buczaczu i Karłowicach.

Oświecenie

- wymienia przedstawicieli oświecenia: Denis Diderot, Jean d’Alembert, Jan Jakub Rousseau,
- zna i stosuje pojęcia: liberalizm ekonomiczny, deizm, fizjokratyzm, encyklopedyści,
- wyjaśnia pojęcie „rewolucja przemysłowa”,
- potrafi wymienić i rozpoznać charakterystyczne cechy klasycyzmu,
- potrafi wskazać zabytki klasycystyczne w swoim regionie i w Polsce,
- wyjaśnia pojęcia: opricznina, bojarzy, wielka smuta,
- pokazuje zasięg granic monarchii Habsburgów,
- przedstawia postacie: Marii Teresy, Józefa II,

- potrafi wskazać przyczyny wybuchu wojny o niepodległość,
- zna i posługuje się datami: 1776 r., 1781 r., 1787 r.,
- wyjaśnia przyczyny wybuchu rewolucji,
- wymienia podstawowe zasady ideowe zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela,
- zna i wyjaśnia pojęcia: Stany Generalne, rewolucja, jakobini, dyktatura,
- zna i stosuje pojęcie: sejm niemy,
- zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1700–1721, 1704 r., 1706 r., 1709 r., 1717 r., 1732 r., 1733 r., 1734 – 1736 ,
- dostrzega przejawy ożywienia gospodarczego w Rzeczypospolitej w czasach saskich,
- potrafi opisać reformę oświaty za czasów Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wyjaśnia znaczenie dat: 1740 r., 1765 r., 1773 roku,
- wyjaśnia pojęcia: konfederacja, sejm konwokacyjny, rozbiór, Rada Nieustająca
- wymienia postacie: Karol Radziwiłł, Michał Krasiński
- zna i posługuje się datami: 1764 r., 1768 r.,
- opisuje wydarzenie z 1768 r. w miasteczku Bar,
- wyjaśnia sytuację wewnętrzną i zewnętrzną w Rzeczypospolitej przed Sejmem Wielkim,
- wymienia reformy Sejmu Wielkiego,
- zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1788–1792 r., 1791 r., 1793 roku,
- zna przyczyny, znaczenie i bohaterów powstania kościuszkowskiego: Bartosza Głowackiego, Tadeusza Kościuszko, Jana Henryka Dąbrowskiego, Hugo Kołłątaja,
- wyjaśnia sytuację gospodarczą i polityczną po II Rozbiorze Rzeczypospolitej,
- wymienia daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1798 r., 1799 r., 1806 r., 1809 r., 1812 r., 1813 r.,
- potrafi scharakteryzować sytuację na ziemiach Rzeczypospolitej po rozbiorach ,
- przedstawia sylwetki: Adama Jerzego Czartoryskiego, Tadeusza Czackiego,
- wyjaśnia rolę Puław Czartoryskich i Liceum Krzemienieckiego dla rozwoju kultury polskiej,
- przedstawia sylwetkę ks. Józefa Poniatowskiego.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który samodzielnie wyjaśnia najważniejsze pojęcia i zagadnienia omówionych tematów lekcyjnych. Posiada wiedzę i umiejętności z następujących działów:

Odrodzenie

- wyjaśnia znaczenie druku dla upowszechniania idei renesansu,
- wyjaśnia pojęcie: „człowiek renesansu”,
- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu: Tycjana, Rafaela, Petera Bruegela, Sandro Boticello, Leonarda da Vinci, Michała Anioła,
- potrafi na przykładzie Zamościa opisać miasto renesansowe,
- wymienia projektanta Zamościa – Bernardo Morando,
- opisuje najważniejsze dokonania przedstawicieli polskiego renesansu,
- pokazuje na mapie trasę wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana, Henryka Żeglarza, Bartolomea Diaza, Ameriga Vespucciego,
- wymienia konkwistadorów: Ferdynand Corteza, Franciszka Pizarro, Diego Almagro,
- wyjaśnia, na czym polegał system pracy nakładczej i jak doszło do powstania manufaktury,
- wyjaśnia, co wpłynęło na rozwój folwarku szlacheckiego,
- zna i wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja, edykt nantejski,
- zna daty: 1555 r., 1545–1563, 1598 rok,
- posługuje się pojęciami: hugenoci, antytrynitarze, purytanizm, anabaptyści, anglikanizm, zasada predestynacji
- potrafi wyjaśnić poglądy reformatorów religijnych,
- zna i wyjaśnia daty związane z nurtem reformacji: 1534 r., 1573 r.,
- potrafi wymienić przyczyny i skutki rozłamu w Kościele zachodnim,

- przedstawia postacie: Kazimierza Jagiellończyka, Jana Olbrachta,
- opisuje okoliczności złożenia hołdu pruskiego i zawarcia unii lubelskiej,
- zna i rozróżnia główne urzędy państwowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- potrafi wskazać na mapie granice państw Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej i Artykułów henrykowskich,

Barok

- zna i rozumie znaczenie dat: 1590–1740, 1545–1563,
- potrafi opisać rozwój nauki w dobie baroku,
- potrafi wymienić nazwiska ważnych architektów dla kultury baroku w Polsce: Giovanniego Marię Bernardoni, Tylmana z Gameren
- zna dzieła najwybitniejszych przedstawicieli epoki baroku,
- potrafi wskazać zabytki sztuki barokowej w swoim regionie,
- wyjaśnia pogląd, że Rzeczpospolita była w XVII w. przedmurzem chrześcijańskiej Europy,
- przedstawia postacie: Armanda Richelieu, Karola I Stuarta, Oliwera Cromwella,
- opisuje przebieg rewolucji w Anglii w XVII wieku,
- potrafi wyjaśnić przyczyny wojen z Turcją, Szwecją i Moskwą,
- opisuje następstwa wojen w XVII w. dla Rzeczypospolitej,
- wymienia postanowienia: ugoda w Białej Cerkwi, ugody w Zborowie, ugody w Hadziaczu, rozejmu w Andruszowie,
- opisuje przyczyny podpisania unii brzeskiej, wskazuje datę i skutki,
- potrafi opisać stosunki pomiędzy Rzeczpospolitą a Szwecją za panowania pierwszych Wazów,
- potrafi opisać następstwa polityczne, ekonomiczne i demograficzne wojen polsko-szwedzkich w XVII wieku,
- opisuje próby reform Rzeczypospolitej Jana Kazimierza Wazy,
- wskazuje przyczyny kryzysu politycznego i społeczno-gospodarczego w Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII wieku,
- wyjaśnia pojęcie: „zasada jednomyślności”,
- potrafi wyjaśnić przyczyny zagrożenia tureckiego w 2. połowie XVII wieku,
- potrafi opisać następstwa wojen z Turcją.

Oświecenie

- opisuje zasadę trójpodziału władzy i zasadę umowy społecznej,
- zna dzieła najwybitniejszych twórców dzieł klasycystycznych,
- wyjaśnia pojęcia: klasycyzm, tympanon, gzyms, kapitel kolumny,
- potrafi scharakteryzować rządy Katarzyny II,
- przedstawia postaci: Iwana IV Groźnego, Piotra I, Katarzyny II,
- wyjaśnia przyczyny wzrostu potęgi Rosji,
- potrafi wskazać na mapie zmiany terytorialne w Prusach,
- zna daty i przyporządkowuje im odpowiednie wydarzenia: 1657 r., 1701 r., 1742 r., 1756–1763,
- wymienia reformy oświeceniowe przeprowadzone w monarchii Habsburgów
- wyjaśnia pojęcie „józefinizm”,
- wymienia podstawowe zasady Deklaracji Niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych,
- wymienia bitwy wojny o niepodległość i określa ich znaczenie: Lexington, Saratoga, Yorktown,
- charakteryzuje sytuację w koloniach angielskich w Ameryce Północnej w 2. połowie XVIII wieku,
- potrafi wyjaśnić przyczyny powstania Stanów Zjednoczonych oraz zasady ustrojowe państwa,
- potrafi scharakteryzować poszczególne etapy rewolucji francuskiej,
- przedstawia postaci: Ludwika XVI, Maksymiliana Robespiera, Georges Dantona, Jean Paul Marata gen. Józefa la Fayette,
- wyjaśnia znaczenie dat: 1789 r., 14.07.1789 r., 26.08.1789 r., 1791 r., 1792 r., 1793–1794, 1795–1799,
- potrafi opisać postawę państw europejskich wobec rewolucji we Francji,

- omawia wydarzenia związane z okresem bezkrólewia,
- wymienia postanowienia sejmu niemego i wyjaśnia ich znaczenie,
- potrafi wyjaśnić przyczyny i przejawy kryzysu w czasach saskich,
- charakteryzuje specyfikę polskiego oświecenia,
- charakteryzuje projekty reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego,
- wyjaśnia pojęcie „Familia” oraz wskazuje rody wchodzące w jej skład Czartoryskich i Poniatowskich,
- wyjaśnia sytuację polityczną w Rzeczypospolitej przed elekcją Stanisława Poniatowskiego,
- potrafi na podstawie źródła wskazać doniosłość uchwalenia Konstytucji 3 maja dla przyszłych pokoleń,
- przedstawia sylwetkę Napoleona i opisuje jego dojście do władzy, sukcesy polityczne i militarne oraz ostateczną klęskę,
- zna i posługuje się pojęciami: konsulat, cesarstwo, koalicje antynapoleońskie,
- potrafi omówić wydarzenia mające miejsce pod Lipskiem w 1813 r., Waterloo z 18 czerwca 1815 roku,
- zna i prezentuje koncepcje polityczne odzyskania niepodległości,
- omawia ustrój i terytorium Księstwa Warszawskiego,
- potrafi omówić udział Polaków w wojnach napoleońskich.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności z poszczególnych działów:

Odrodzenie

- charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia twórców renesansu,
- opisuje znaczenie mecenatu Zygmunta I Starego dla rozwoju sztuki polskiego renesansu,
- potrafi wskazać obiekty sztuki renesansowej na terenie ziem polskich z uwzględnieniem własnego regionu,
- opisuje wkład w renesansową architekturę w Polsce włoskiego architekta Bartolomea Berecciego,
- dokonuje oceny wpływu odkryć geograficznych na życie społeczne, gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata,
- potrafi scharakteryzować kulturę Azteków, Majów, Inków,
- potrafi wyjaśnić rolę konkwistadorów,
- wyjaśnia różnice w rozwoju gospodarczym Europy Wschodniej i Zachodniej w XVI wieku,
- wyjaśnia, jaki wpływ miała sytuacja gospodarcza na życie codzienne i obyczaje społeczeństwa polskiego w XVI wieku,
- potrafi scharakteryzować cele i charakter działania Marcina Lutra i Jana Kalwina,
- opisuje przyczyny konfliktów wyznaniowych w Niemczech,
- potrafi opisać funkcjonowanie państwa polskiego w okresie demokracji szlacheckiej,
- zna i potrafi ocenić skutki unii realnej dla dalszych losów Polski i Litwy,
- zna i umie przedstawić porządek bezkrólewia ustalony w latach 1572–1573,
- potrafi scharakteryzować rządy Henryka Walezego i Stefana Batorego na tronie polskim.

Barok

- potrafi wskazać charakterystyczne cechy architektury baroku na przykładzie fasady kościoła II Gesu,
- potrafi wymienić pozostałe elementy stroju szlacheckiego: karabelę, kołpak,
- zna daty i przyporządkowuje im wydarzenia: 1618–1648, 1620 r., 1645 r., 1649 r., 1660 r., 1688 r., 1689 r., 1679 r.,
- zna i wyjaśnia pojęcie „merkantylizm”,
- opisuje wydarzenie nazwane „sławetną” lub „chwalebna” rewolucją,

- potrafi opisać najważniejsze etapy wojen Rzeczypospolitej w 1. Połowie XVII w. ze Szwecją, państwem moskiewskim i z Turcją
- wymienia postanowienia rozejmu w Dywilinie i pokoju polanowskiego,
- potrafi scharakteryzować sposób życia Kozaków oraz wskazać ich pochodzenie,
- wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego,
- przedstawia postaci: Pawła Sapiehy, Karola X Gustawa, przeora O. Augustyna Kordeckiego,
- potrafi ocenić znaczenie projektów rozbioru Rzeczypospolitej przez Szwecję, Brandenburgię, Siedmiogród i kozacką Ukrainę,
- charakteryzuje zmiany w systemie polityczno-ustrojowym Rzeczypospolitej w XVII wieku,
- opisuje okoliczności rokoszu Zebrzydowskiego i Lubomirskiego,
- potrafi scharakteryzować zmiany w systemie polityczno-ustrojowym Rzeczypospolitej w 2. połowie XVII wieku.

Oświecenie

- wyjaśnia pojęcie „absolutyzm oświecony”,
- potrafi scharakteryzować zmiany w rozwoju rolnictwa w połowie XVIII wieku,
- przedstawia postaci najwybitniejszych twórców klasycyzmu: Antonia Canovy, Jacquesa Louisa Davida, Dominika Merliniego,
- wyjaśnia przyczyny i konsekwencje dominującej pozycji Rosji w Europie Środkowej,
- wskazuje te reformy, które miały charakter oświeceniowy,
- zna wydarzenia związane z datą 1756 – 1763 (wojna siedmioletnia),
- zna reformy przeprowadzone w Prusach w XVIII w. oraz potrafi wyjaśnić ich znaczenie dla pozycji Prus w Europie,
- potrafi opisać politykę Prus pod rządami Fryderyka III, Fryderyka Wilhelma I, Fryderyka II,
- potrafi porównać reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Austrii i Rosji,
- wyjaśnia, w jaki sposób konstytucja amerykańska realizowała zasadę trójpodziału władzy,
- opisuje wydarzenia z 27 lipca 1794 roku,
- umie wskazać i opisać zmiany ustrojowe wprowadzone w toku rewolucji francuskiej, rozumiejąc jej przyczyny i hasła (suwerenność narodu, równość wobec prawa, oddzielenie Kościoła od państwa)
- zna i stosuje pojęcia: konstytuanta, kordelierzy, sankiuloci, termidorianie, Legislatywa, dyktatoriat,
- potrafi wyjaśnić zmiany w położeniu międzynarodowym Rzeczypospolitej w XVIII wieku,
- charakteryzuje sytuację w Rzeczypospolitej po śmierci Augusta II,
- przedstawia postaci: Adama Naruszewicza, Franciszka Zabłockiego, Michała Poniatowskiego, Grzegorza Piramowicza, Stanisława Leszczyńskiego,
- potrafi wskazać próby reform Rzeczypospolitej w XVIII w. oraz rozumie potrzebę ich przeprowadzenia,
- opisuje inicjatywy reformatorskie Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wymienia postaci: Jan Klemens Branicki, Józef Pułaski,
- potrafi wyjaśnić wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozbiorów,
- wyjaśnia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i potrafi ocenić jej następstwa,
- objaśnia cele i następstwa insurekcji kościuszkowskiej,
- zna postanowienia Kodeksu Napoleona z 1804 roku,
- przedstawia i opisuje zmiany w Europie w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych w okresie napoleońskim ,
- ocenia postawę Napoleona wobec Polaków,
- potrafi ocenić postawę Polaków wobec Napoleona.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- charakteryzuje się wiedzą wychodzącą poza program oraz znajomością literatury historycznej
- umiejętnie łączy wiadomości i umiejętności z różnych przedmiotów

- potrafi w ciekawy sposób zaprezentować swoją wiedzę wykorzystując różne formy wypowiedzi
- trafnie sytuuje wydarzenia historyczne w czasie i przestrzeni oraz umie prezentować i uzasadniać własne stanowisko
- dogłębnie zna mapy
- samodzielnie selekcjonuje i interpretuje wydarzenia historyczne oraz źródła historyczne
- stawia ciekawe pytania i wysuwa oryginalne wnioski, dokonuje niezależnych ocen
- dokonuje integracji wiedzy o przeszłości czerpanej z różnych źródeł informacji
- aktywnie uczestniczy w pracach na lekcjach, w kołach zainteresowań
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych z wiedzy historycznej
- zna dzieje własnego regionu
- podejmuje działania zmierzające do popularyzacji historii własnego regionu
- posiada wiedzę i umiejętności z poszczególnych działów:

Odrodzenie

- wyjaśnia źródła rozwoju kultury renesansu,
- potrafi charakteryzować cechy i ocenić wartości kultury renesansu,
- potrafi ocenić skutki konfrontacji dwóch cywilizacji,
- potrafi scharakteryzować konsekwencje traktatu w Tordesillas,
- charakteryzuje najważniejsze dokonania: Tomasza Münzera, Karola IX, Henryka IV, Henryka Burbona,
- potrafi wskazać i ocenić czynniki mające wpływ na wzrost znaczenia szlachty oraz jej wpływ na losy Rzeczypospolitej,
- ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów,
- wyjaśnia różnice pomiędzy artykułami henrykowskimi a *pacta conventa*.

Barok

- zna dzieła najważniejszych przedstawicieli epoki baroku,
- określa rolę sarmatyzmu w budowaniu tożsamości szlachty jako grupy społecznej,
- na przykładzie Francji i Anglii charakteryzuje i porównuje główne cechy monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej,
- potrafi scharakteryzować zmiany w systemie polityczno-ustrojowym Rzeczypospolitej w XVII wieku,
- opisuje okoliczności i znaczenie podpisania traktatów welawsko-bydgoskich,
- ocenia znaczenie odsieczy wiedeńskiej dla Rzeczypospolitej.

Oświecenie

- rozumie i potrafi interpretować hasła oświecenia ,
- przedstawia postaci : Jana Chrystiana Kamsetzera, Szymona Bogumiła Zuga, Antonio Corazziego, Jakuba Kubickiego, Bertela Thorvaldsena,
- wskazuje na mapie kolejne etapy rozrostu imperium rosyjskiego w 1. połowie XVIII wieku,
- wyjaśnia pojęcie „cud domu brandenburskiego”,
- porównuje rządy i reformy Marii Teresy i Józefa II oraz ich wpływ na pozycję Austrii w Europie,
- wymienia i ocenia skutki rewolucji francuskiej,
- charakteryzuje i ocenia politykę zagraniczną i wewnętrzną Wettinów w Rzeczypospolitej,
- ocenia przystąpienie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej,
- ocenia okres panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.